

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет/інститут Педагогічний

Кафедра Педагогіки початкової школи

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
*ДИДАКТИКА***

Освітня програма 013 «Початкова освіта»

першого (бакалаврського) рівня
за спеціальністю 013 Початкова освіта
галузі знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні
кафедри Протокол № 14
від «9» 06. 2022 р.

м. Івано-Франківськ – 2022р.

ЗМІСТ

- 1.1. Загальна інформація
- 1.2. Опис дисципліни
- 1.3. Структура курсу
- 1.4. Система оцінювання курсу
- 1.5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
- 1.6. Ресурсне забезпечення
- 1.7. Контактна інформація
- 1.8. Політика навчальної дисципліни

1.8.1.

Загальна інформація

Назва дисципліни	Дидактика
Освітня програма	013 «Початкова освіта»
Спеціалізація (за наявності)	
Спеціальність	013 «Початкова освіта»
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Освітній рівень	бакалавр
Статус дисципліни	основна
Курс / семестр	
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 36 год. Семінарські заняття – 40 год. Самостійна робота – 104 год.
Мова викладання	Українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	

1.8.2. Опис дисципліни

<p>Мета та цілі курсу: Розкрити теоретико-практичні основи дидактики як науки про організацію навчального процесу з учнями молодшого шкільного віку.</p>
<p>Компетентності:</p> <p>ЗК-3. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.</p> <p>ЗК-6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>СК-2. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, використовувати відкриті ресурси, інформаційно-комунікаційні та цифрові технології, оперувати ними в професійній діяльності.</p> <p>СК-7. Здатність до моделювання змісту відповідно до очікуваних результатів навчання, добору оптимальних форм, методів, технологій та засобів формування ключових і предметних компетентностей молодших школярів у процесі вивчення освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти: мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної.</p> <p>СК-9. Здатність до різних видів оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової освіти на засадах компетентнісного підходу.</p>
<p>Програмні результати навчання:</p> <p>ПР-04. Спілкуватися із професійних питань засобами державної та іноземної мов в усній та письмовій формах.</p> <p>ПР-05. Організувати освітній процес із використанням цифрових технологій та технологій дистанційного навчання молодших школярів, розвивати в учнів навички безпечного</p>

використання цифрових технологій та сервісів.

ПР-07. Планувати й здійснювати освітній процес з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, забезпечувати розвиток пізнавальної діяльності учнів, формувати в них мотивацію до навчання

ПР-09. Планувати та організовувати освітній процес у початковій школі, позаурочні й позашкільні заняття та заходи, використовуючи різні організаційні форми навчання та типи занять, із дотриманням принципу науковості та вимог нормативних документів початкової школи.

ПР-10. Використовувати в освітній практиці різні прийоми формування, поточного і підсумкового оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової освіти, прийоми диференційованого оцінювання дітей з особливими освітніми потребами.

1.8.3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1	Предмет і завдання дидактики. Функції дидактики. Особливості організації освітнього процесу в початковій школі в умовах НУШ	Спілкуватися із професійних питань засобами державної та іноземної мов в усній та письмовій формах..	Тести, питання, кейси, презентації, опорні схеми
2.	Поняття і суть процесу навчання. Процес навчання як система. Структура процесу навчання. Процес учіння	Спілкуватися із професійних питань засобами державної та іноземної мов в усній та письмовій формах. Планувати й здійснювати освітній процес з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, забезпечувати розвиток пізнавальної діяльності учнів, формувати в них мотивацію до навчання Планувати та організовувати освітній процес у початковій школі, позаурочні й позашкільні заняття та заходи, використовуючи різні організаційні форми навчання та типи занять, із дотриманням принципу науковості та вимог нормативних документів початкової школи.	Тести, питання, кейси педагогічних ситуацій, самостійні завдання (репродуктивний, пошуковий і творчий рівні), презентації, опорні схеми
3.	Закони, закономірності, принципи і правила навчання. Класифікація закономірностей навчання	Спілкуватися із професійних питань засобами державної та іноземної мов в усній та письмовій формах.	Тести, питання, кейси педагогічних ситуацій,

			самостійні завдання (репродуктивний, пошуковий і творчий рівні), презентації, опорні схеми
4.	Принципи навчання. Система дидактичних принципів.	Спілкуватися із професійних питань засобами державної та іноземної мов в усній та письмовій формах.	Тести, питання, кейси педагогічних ситуацій, самостійні завдання (репродуктивний, пошуковий і творчий рівні)
5.	Методи і прийоми навчання. Фактори вибору методів навчання. Класифікація методів навчання. Засоби навчання.	Спілкуватися із професійних питань засобами державної та іноземної мов в усній та письмовій формах. Планувати й здійснювати освітній процес з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, забезпечувати розвиток пізнавальної діяльності учнів, формувати в них мотивацію до навчання Планувати та організовувати освітній процес у початковій школі, позаурочні й позашкільні заняття та заходи, використовуючи різні організаційні форми навчання та типи занять, із дотриманням принципу науковості та вимог нормативних документів початкової школи.	Тести, питання, кейси педагогічних ситуацій, самостійні завдання (репродуктивний, пошуковий і творчий рівні), презентації, опорні схеми
6.	Види (типи) навчання. Пояснюче-ілюстративне, проблемне, програмоване, модульне навчання.	Спілкуватися із професійних питань засобами державної та іноземної мов в усній та письмовій формах. Планувати й здійснювати освітній процес з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, забезпечувати розвиток пізнавальної діяльності учнів, формувати в них мотивацію до навчання Планувати та організовувати освітній процес у початковій школі, позаурочні й	Тести, питання, кейси педагогічних ситуацій, самостійні завдання (репродуктивний, пошуковий і творчий рівні)

		позашкільні заняття та заходи, використовуючи різні організаційні форми навчання та типи занять, із дотриманням принципу науковості та вимог нормативних документів початкової школи.	
7.	Підходи до організації навчального процесу: індивідуальне, диференційоване, програмоване навчання..	Спілкуватися із професійних питань засобами державної та іноземної мов в усній та письмовій формах. Планувати й здійснювати освітній процес з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, забезпечувати розвиток пізнавальної діяльності учнів, формувати в них мотивацію до навчання Планувати та організовувати освітній процес у початковій школі, позаурочні й позашкільні заняття та заходи, використовуючи різні організаційні форми навчання та типи занять, із дотриманням принципу науковості та вимог нормативних документів початкової школи.	Тести, питання, кейси педагогічних ситуацій, самостійні завдання (репродуктивний, пошуковий і творчий рівні), презентації, опорні схеми
8.	Форми організації навчального процесу учнів молодшого шкільного віку . Короткі відомості про форми організації навчального процесу. Класифікація форм.	Спілкуватися із професійних питань засобами державної та іноземної мов в усній та письмовій формах. Планувати й здійснювати освітній процес з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, забезпечувати розвиток пізнавальної діяльності учнів, формувати в них мотивацію до навчання Планувати та організовувати освітній процес у початковій школі, позаурочні й позашкільні заняття та заходи, використовуючи різні організаційні форми навчання та типи занять, із дотриманням принципу науковості та вимог нормативних документів початкової школи.	Тести, питання, кейси педагогічних ситуацій, самостійні завдання (репродуктивний, пошуковий і творчий рівні)
9.	Особливості класноурочної системи. Вимоги до сучасного уроку. Типи і структура уроку. Організація уроків в умовах НУШ. Інтегроване навчання	Спілкуватися із професійних питань засобами державної та іноземної мов в усній та письмовій формах. Організовувати освітній процес із використанням цифрових технологій та технологій дистанційного навчання молодших школярів, розвивати в учнів навички безпечного використання цифрових технологій та сервісів.	Тести, питання, кейси педагогічних ситуацій, самостійні завдання (репродуктивний,

		<p>Планувати й здійснювати освітній процес з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, забезпечувати розвиток пізнавальної діяльності учнів, формувати в них мотивацію до навчання</p> <p>Планувати та організовувати освітній процес у початковій школі, позаурочні й позашкільні заняття та заходи, використовуючи різні організаційні форми навчання та типи занять, із дотриманням принципу науковості та вимог нормативних документів початкової школи.</p>	<p>пошуковий і творчий рівні), презентації, опорні схеми</p>
10	<p>Мотивація навчальної діяльності учнів початкових класів.</p> <p>Сутність поняття «мотив», класифікація мотивів. Мотиви і стимули навчального процесу. Пізнавальний інтерес і умови його розвитку. Інтерес до навчання як психолого-педагогічна категорія. Підходи щодо визначення пізнавальних інтересів. Ознаки пізнавального інтересу. Особливості пізнавального інтересу учнів молодшого шкільного віку. Педагогічні умови виникнення і закріплення пізнавальних інтересів учнів початкових класів</p>	<p>Спілкуватися із професійних питань засобами державної та іноземної мов в усній та письмовій формах.</p> <p>Організовувати освітній процес із використанням цифрових технологій та технологій дистанційного навчання молодших школярів, розвивати в учнів навички безпечного використання цифрових технологій та сервісів.</p> <p>Планувати й здійснювати освітній процес з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, забезпечувати розвиток пізнавальної діяльності учнів, формувати в них мотивацію до навчання</p> <p>Планувати та організовувати освітній процес у початковій школі, позаурочні й позашкільні заняття та заходи, використовуючи різні організаційні форми навчання та типи занять, із дотриманням принципу науковості та вимог нормативних документів початкової школи.</p>	<p>Тести, питання, кейси педагогічних ситуацій, самостійні завдання (репродуктивний, пошуковий і творчий рівні), презентації, відеопрезентації, опорні схеми</p>
11.	<p>Активізація (оптимізація) навчального процесу в початковій школі.</p> <p>Оптимізація в сучасній дидактиці.</p> <p>Реалізація принципу активізації (оптимізації) навчання.</p> <p>Методи та прийоми активізації навчально-пізнавальної діяльності молодших школярів.</p>	<p>Спілкуватися із професійних питань засобами державної та іноземної мов в усній та письмовій формах.</p> <p>Організовувати освітній процес із використанням цифрових технологій та технологій дистанційного навчання молодших школярів, розвивати в учнів навички безпечного використання цифрових технологій та сервісів.</p> <p>Планувати й здійснювати освітній процес з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших</p>	<p>Тести, питання, кейси педагогічних ситуацій, самостійні завдання (репродуктивний, пошуковий і творчий рівні), презентації</p>

		школярів, забезпечувати розвиток пізнавальної діяльності учнів, формувати в них мотивацію до навчання. Планувати та організовувати освітній процес у початковій школі, позаурочні й позашкільні заняття та заходи, використовуючи різні організаційні форми навчання та типи занять, із дотриманням принципу науковості та вимог нормативних документів початкової школи.	, відеопрезентації, опорні схеми
12	Нестандартні уроки в початковій школі. Поняття «нестандартний урок»; підходи до класифікації нестандартних уроків; вимоги до планування, організації та проведення нестандартних уроків.	Спілкуватися із професійних питань засобами державної та іноземної мов в усній та письмовій формах. Планувати й здійснювати освітній процес з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, забезпечувати розвиток пізнавальної діяльності учнів, формувати в них мотивацію до навчання. Планувати та організовувати освітній процес у початковій школі, позаурочні й позашкільні заняття та заходи, використовуючи різні організаційні форми навчання та типи занять, із дотриманням принципу науковості та вимог нормативних документів початкової школи.	Тести, питання, кейси педагогічних ситуацій, самостійні завдання (репродуктивний, пошуковий і творчий рівні), презентації, відеопрезентації, опорні схеми
13	Інтерактивні методи навчання. Умови їх використання. Ігрові методи навчання. Поняття ігрові методи навчання. Підходи до класифікації до ігрових методів навчання.	Спілкуватися із професійних питань засобами державної та іноземної мов в усній та письмовій формах. Організовувати освітній процес із використанням цифрових технологій та технологій дистанційного навчання молодших школярів, розвивати в учнів навички безпечного використання цифрових технологій та сервісів. Планувати й здійснювати освітній процес з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, забезпечувати розвиток пізнавальної діяльності учнів, формувати в них мотивацію до навчання. Планувати та організовувати освітній процес у початковій школі, позаурочні й позашкільні заняття та заходи, використовуючи різні організаційні форми навчання та типи занять, із дотриманням принципу науковості та	Тести, питання, кейси педагогічних ситуацій, самостійні завдання (репродуктивний, пошуковий і творчий рівні), презентації, відеопрезентації, опорні схеми

		вимог нормативних документів початкової школи.	
14	Організація самостійної діяльності учнів. Види самостійної роботи в початковій школі. Дидактичні умови організації самостійної роботи. Недоліки частого використання. Самоконтроль в початковій школі	Спілкуватися із професійних питань засобами державної та іноземної мов в усній та письмовій формах.	Тести, питання, кейси педагогічних ситуацій, самостійні завдання (репродуктивний, пошуковий і творчий рівні)
15	Організація навчального процесу з обдарованими дітьми. Концептуальні позиції. Виявлення (діагностика) обдарованих дітей. Особливості змісту та організації навчального процесу з обдарованими дітьми.	Спілкуватися із професійних питань засобами державної та іноземної мов в усній та письмовій формах. Планувати й здійснювати освітній процес з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, забезпечувати розвиток пізнавальної діяльності учнів, формувати в них мотивацію до навчання. Планувати та організовувати освітній процес у початковій школі, позаурочні й позашкільні заняття та заходи, використовуючи різні організаційні форми навчання та типи занять, із дотриманням принципу науковості та вимог нормативних документів початкової школи.	Тести, питання, кейси педагогічних ситуацій, самостійні завдання (репродуктивний, пошуковий і творчий рівні)
16	Організація навчального процесу з учнями із тимчасовою затримкою інтелектуального розвитку; із дітьми з вадами зору, слуху, мовлення. Інклюзивне навчання.	Спілкуватися із професійних питань засобами державної та іноземної мов в усній та письмовій формах.	Тести, питання, кейси педагогічних ситуацій, самостійні завдання (репродуктивний, пошуковий і творчий рівні)
17	Аналіз уроку в початковій школі. Поелементний підхід до аналізу уроку. Технологія системного підходу до педагогічного аналізу	Спілкуватися із професійних питань засобами державної та іноземної мов в усній та письмовій формах.	Тести, питання, кейси педагогічних ситуацій, самостійні

	уроку. Мета уроку як об'єкт аналізу. Оцінювання якості знань. Аналіз методів навчання		завдання (репродуктивний, пошуковий і творчий рівні)
18	Діагностика навчання. Контроль навчальної діяльності учнів. Оцінювання навчальних досягнень учнів початкових класів. Суть і завдання контролю. Функції контролю. Основні вимоги до перевірки і оцінки успішності. Критерії оцінювання. Види і форми перевірки і оцінки знань молодших школярів.	Спілкуватися із професійних питань засобами державної та іноземної мов в усній та письмовій формах. Використовувати в освітній практиці різні прийоми формувального, поточного і підсумкового оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової освіти, прийоми диференційованого оцінювання дітей з особливими освітніми потребами.	Тести, питання, кейси педагогічних ситуацій, самостійні завдання (репродуктивний, пошуковий і творчий рівні)

1.8.4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни
Види навчальної роботи
Лекція
Семінарське заняття
Самостійна робота
Індивідуальне завдання
Контрольна робота
Екзамен
Максимальна кількість балів

1.8.5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види навчальної роботи	Навчальні тижні (2 сем)													
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Лекції														
Семінарські з-тя	2	2	2	2		2	1	1	1	2				
Самостійна р-та					2						3			
Індивідуальні завдання												3		
Контрольна робота													5	
Залік /Екзамен														
Всього за тиж-нь	4	4	4	4	5	4	4	4	4	2	5	5	5	10

Види навчальної роботи	Навчальні тижні (3 сем.)														Разом за 2 сем.
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13		
Лекції															
Семінарські з-тя	2	2	2	2		2	1	1	1	2					15
Самостійна р-та															5
Індивідуальні завдання															2
Контрольна робота															
Залік /Екзамен													50		50
Всього за тиж-нь													50		72

1.8.6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, лабораторії, комп'ютери та інше
Література:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Аймедов К.В., Бабієнко В. В., Бабієнко В. А., Сторож В. В. Загальна педагогіка та історія педагогіки: Підручник, Одеса: Видавничий Дім «Слово», 2014. 348 с 2. Анєнкова І.П., Байдан М.А., Горчакова О.А., Русол В.М. Педагогіка. Львів: Новий світ-2000, 2018.567 с. 3. Бондар В. Дидактика. К. : Либідь, 2005. 264 с. 4. Волкова Н. П. Педагогіка : навч. посіб. Вид. 4-те, стер. Київ: Академвидав, 2012. 615 с. 5. Державний стандарт початкової освіти: https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/prozatverdzhennya-derzhavnogo-standartu-pochatkovoyi-osviti 6. Закон України «Про вищу освіту» (2014). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text 7. Закон України «Про освіту» (2017). URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2145-19 8. Закон України «Про повну загальну середню освіту» (2020). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text 9. Концепція початкової освіти / О.Я.Савченко, Н.М.Бібік, В.О.Мартиненко та ін.. <i>Початкова школа</i>. 2016. № 6. С. 1 – 4. 10. Кузьмінський А. І., Омеляненко В. Л. Педагогіка: підручник. Київ : Знання-Прес, 2003. 418 с. 11. Кузьмінський А. І., Омеляненко В. Л. Педагогіка у запитаннях і відповідях: навч. посіб. Київ : Знання, 2006. 311 с. 12. Максимюк С.П. Педагогіка. Навчальний посібник. К.: Кондор, 2005. 667 с. 13. Малафіїк І.В. Дидактика новітньої школи: навчальний посібник. К. : Слово, 2015. 632 с. 14. Марушкевич А.А. Основи педагогіки: Навчальний посібник. К. ВПЦ «Київський університет, 2007. 15. Матвєєва Н.О. Основи педагогіки зі вступом до спеціальності: навчально-методичний супровід самостійної роботи студентів. Ів-Франківськ: НАІР, 2019. 120 с 16. Мойсеюк Н.Є. Педагогіка : навчальний посібник . К.: КДНК, 2007. 607 с. 17. Нова українська школа: концептуальні засади реформування середньої школи URL: http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/ua-sch-2016/ 	

18. Нова українська школа: poradnik dla vchitelja / Під заг.ред.Бібік Н.М. К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. 206 с.
19. Нова українська школа: poradnik dla vchitelja (навчально-методичний посібник). Чернівці, 2018. 126 с.
20. Пальчевський С.С. Педагогіка: навчальний посібник К.: Каравела, 2007. С.399-403.
21. Педагогічний словник / За ред. М. Д. Ярмаченка. К.: Педагогічна думка, 2001. 516 с.
22. Підласий І.П. Практична педагогіка або три технології. К.: Видавничий Дім «Слово», 2006.
23. Практикум з педагогіки: [навч. посібник] / За заг. ред. О.А. Дубасенюк та А.В. Іванченка. К.: ІСДО, 1996. 432с
24. Прокопенко І. Педагогіка. Базовий підручник для студентів вищих навчальних закладів. К. : Фоліо, 2015.
25. Савченко О.Я. Дидактика початкової освіти: підручник. Рек. МОН; 2-ге вид. К. : Грамота, 2013. – 504 с.
26. Савченко О.Я. Початкова освіта в контексті ідей Нової української школи. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/714505/1/%D0%9F%D0%BE%D1%87%D0%B0%D1%82%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B0%20%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%B0%20%D0%B2%20%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%82%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%82%D1%96%20%D1%96%D0%B4%D0%B5%D0%B9%20%D0%9D%D0%A3%D0%A8.pdf>
27. Фіцула М. М. Педагогіка: навч. посіб. Вид. третє, перероб. і допов. Тернопіль : Навчальна книга-Богдан, 2013. 528 с.
28. Чайка В. М. Основи дидактики. Навчальний посібник. К. : Академвидав, 2011. 240 с.
29. Червінська І.Б. Дидактика початковоїшколи Навчальний посібник. для студ. пед. спец. закладів вищої освіти. Вид. 2-е, випр. і доп. Івано-Франківськ: Симфонія Форте, 2018. 168 с.
30. Ягупов В.В. Педагогіка. К.: Либідь, 2002. 559 с.

1.8.7. Контактна інформація

Кафедра	Назва, адреса, кабінет, телефон, сайт, електронна адреса
Викладач (і) Гостьові лектори	
Контактна інформація викладача	Електронна адреса

1.8.8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	
Пропуски занять (відпрацювання)	Обов'язкове відпрацювання у формі: усного та письмового опитування, написання рефератів, підготовка презентації.
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	
Невідповідна поведінка під	

час заняття	
Додаткові бали	За підготовку додаткового завдання з проблем теми
Неформальна освіта	Можливість зарахування. Рекомендовані платформи

Викладач _____